

Enteroviiruste uuringud

Immuunanaluüsi osakond

Analüüsid:

Enteroviiruste RNA liikvoris
Enteroviiruste RNA roojas
Enteroviiruste IgM seerumis
Enteroviiruste IgG seerumis

Enteroviirused kuuluvad pikornaviiruste sugukonda, enteroviiruste perekonda. Enteroviiruste perekonda kuuluvad *ECHO*-viiruse 33 serotüüpi, *Coxsackie A*-viiruse 24 serotüüpi, *Coxsackie B*-viiruse kuus serotüüpi, polioviiruse kolm serotüüpi ja enteroviiruse neli serotüüpi. Enteroviirused levivad põhiliselt fekaal-oraalsel, kuid ka piisknakkuse teel. Inkubatsiooni periood on 3–10 päeva. Enteroviirusi eritavad nii haiged kui ka terved, eriti sageli aga lapsed esimestel eluaastatel. Enteroviirusinfektsioonid esinevad sagedamini suvel ja sügisel. Enamus enteroviirusinfektsioone on asümptomaatilised või kerge kuluga, kuid võivad kulgeda ka raskelt, eriti vastsündinutel. Enteroviirused võivad põhjustada väga erinevaid kliinilisi sündroome, nagu meningiit, entsefaliit, herpangiin, HFM (*hand-foot-and-mouth disease*), konjunktiviit, müo- ja perikardiit, poliomieliit, kõhulahtisus ja palavik. Spetsiifilised IgM tüüpi antikehad tekivad 1.–3. päeval peale haigestumist ja jäävad määratavaks 2–3 kuuks. IgG tüüpi antikehad hakkavad tekkima 7–10 päeva pärast nakatumist ja jäävad püsima elu lõpuni.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Enteroviiruste RNA:

Katsuti	Liikvor: steriilne lisanditeta katsuti
Säilivus	Liikvor +4 °C juures 72 tundi

Meningoentsefaliidi kahtlusel võtta liikvor enteroviiruse RNA määramiseks 48 tunni kuni 10 päeva jooksul peale sümptomite teket, negatiivse tulemuse korral (kui proovimaterjal on võetud enne 48 tunni möödumist) on soovitatav analüüsi korrata 3–7 päeva pärast.

Katsuti	Roe: roojatops
Kogus	2–5 mL vedelat väljaheidet
Säilivus	Roe +4 °C kuni 12 tundi

Enteroviiruste IgM ja IgG:

Katsuti	Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti (punane kollase rõngaga või kollane kork).
Säilivus	Seerum +4 °C kuni 14 päeva

Analüüsi tegemise aeg

Enteroviiruste RNA: tööpäeviti

Enteroviiruste IgM ja IgG: kaks korda nädalas

Analüüsimeetod

Enteroviiruste RNA: reaalaaja polümeraasi ahelreaktsioon (PCR)
Enteroviiruste IgM ja IgG: ensüüm-immuunsorptsioonimeetod (ELISA)

Vastuse vorm

Enteroviiruste RNA: positiivne/negatiivne
Enteroviiruste IgM ja IgG: positiivne/negatiivne/piiripealne

Näidustus ja kliiniline tähendus

Kahtlus enteroviirusinfektsioonile, immuunstaatuse määramine.

Enteroviiruste RNA positiivne tulemus kinnitab enteroviirusinfektsiooni. Negatiivne tulemus ei välista infektsiooni, vaid näitab antud proovimaterjalis enteroviiruse puudumist või on RNA hulk allpool meetodi määramispiiri.

Enteroviirusevastaste antikehade esinemine elanikkonna hulgas on tavaline. Enteroviiruste IgM ja IgG antikehade positiivne tulemus viitab ägedale või hiljuti läbipõetud enteroviirusinfektsioonile. Püsivalt positiivne IgM antikeha võib viidata kroonilisele infektsioonile. Ristreaktsioone võivad anda enteroviirused perekonnasiseselt.

Raili Randoja, Riin Tamm

Muudetud 22.09.2017